

S P R Á V A NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

k ročnej účtovnej závierke
a výročnej správe k 31. decembru 2016
pre štatutárny orgán združenia

Združenie príbuzných, priateľov a ľudí s psychickými
poruchami KRÍDLA

Sídlo združenia:

Mýtna 5
811 07 Bratislava
IČO: 31 810 136

O B S A H

Výročná správa 2016

Správa nezávislého audítora

Súvaha Úč NUJ 1-01 k 31. decembru 2016

Výkaz ziskov a strát Úč NUJ 2-01 k 31. decembru 2016

Poznámky k účtovnej závierke Úč NUJ 3-01 k 31. decembru 2016

Spoločnosť AT Partners Audit s.r.o., IČO 50 539 663, je zapisaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, odbor I. Sro, vložka číslo: 114533/B, je členom Slovenskej komory auditorov, číslo licencie 397 a je slovenským členom Geneva Group International, celosvetovej siete profesionálnych, nezávislych účtovníckych, daňových, auditorských a právnických firm.

ZDRUŽENIE PRÍBUZNÝCH, PRIATEĽOV
A ĽUDÍ S PSYCHICKÝMI PORUCHAMI

Výročná správa za rok 2016

ZDRUŽENIE PRÍBUZNÝCH, PRIATEĽOV A ĽUDÍ S PSYCHICKÝMI
PORUCHAMI

KRÍDLA

Rehabilitačné stredisko

Obsah

I.	Občianske združenie KRÍDLA	3
II.	Rehabilitačné stredisko KRÍDLA	3
III.	Pracovný tím KRÍDLA	5
IV.	Hlavné aktivity a ciele	6
V.	Práca s príbuznými a pracovníkmi RS KRÍDLA	16
VI.	Programová a režimová terapia v RS	16
	kontinuita v roku 2016	
VII.	Rozvoj Rehabilitačného strediska	23
VIII.	Správa o hospodárení za rok 2016.....	24
•	Správa nezávislého audítora	
•	Účtovná závierka združenia k 31.12.2016	

Správa o činnosti za rok 2016

ZDRUŽENIE PRÍBUZNÝCH, PRIATEĽOV A ĽUDÍ S PSYCHICKÝMI PORUCHAMI KRÍDLA

Rehabilitačné stredisko

I. Občianske združenie KRÍDLA

Združenie pribuzných, priateľov a ľudí s psychickými poruchami je zamerané na oblasť psychických porúch. Predstavujú nielen nový fenomén v oblasti zdravotných postihnutí, ale aj akútneho problém, ktorý v súčasnosti rýchlosťou narastá. Pribúdajú najmä percentá mladých ľudí. Na základe našich dlhoročných, vyše 20-ročných dobrovoľníckych aktivít v oblasti pomoci psychiatrickým pacientom a ich rodinám (klub pribuzných, pacientov, priateľov a odborníkov, pôsobiaci pri psychiatrickej ambulancii) sa v roku 2002 sformovalo Občianske združenie *Krídla*.

V nadväznosti na tieto aktivity v roku 2005 vzniklo Rehabilitačné stredisko KRÍDLA, ktoré pôsobí v oblasti sociálnych služieb v Bratislave, má rozvinutú členskú základňu, ktorá predstavuje okrem ľudí s psychickými poruchami aj rodinných príslušníkov, pribuzných i priateľov. Týmto prepojením vytvára vo vzťahu k spoločnosti kompletný tetralóg. V tomto roku oslávilo Rehabilitačné stredisko 11. výročie svojho vzniku.

II. Rehabilitačné stredisko KRÍDLA

Cieľom Rehabilitačného strediska KRÍDLA je všestranná pomoc ľuďom s psychickou poruchou prekonávať sociálne vylúčenie integráciou do spoločnosti.

V tomto procese sa klient mení na aktívneho účastníka, komunikáciu a spoluprácou v tíme získava schopnosť, ktoré znižujú jeho závislosť na ostatných a zvyšujú jeho autonómiu. Tréning v aktívnej činnosti dáva ľuďom s psychickou poruchou pevnú oporu v deňnom režime, aktivizuje a pripravuje ich pre bežný život. *Rehabilitácia v režimovej terapii strediska je určená pre ľudí, ktorí prešli akútou fazou ochorenia a opakovanej hospitalizácií, potom pokračovali v časovo limitovanom deňnom stacionári pri nemocničnom oddelení. V nadväznosti na túto liečbu potom plynule pokračujú v procese uzdravovania v Rehabilitačnom stredisku.*

Rehabilitáciou sa napĺňajú aktivity sociálneho a spoločenského priestoru pre klientov s psychickými poruchami, u ktorých zdravotné, sociálne a rodinné dôvody neumožňujú návrat do pôvodného prirodzeného prostredia.

Združenie KRÍDLA má základy praxe v dlhodobých skúsenostach, ktoré realizovali v teréne v rôznych systematických aktivitách pre ľudí s psychickými poruchami.

Rehabilitačné stredisko je prirodzeným pokračovaním kontinuity tejto práce a napĺňa dlhodobo chýbajúci článok v procese liečby psychických porúch.

Náplň činnosti Rehabilitačného strediska je zameraná na širokú škálu terapii pod vedením odborníkov z danej oblasti /všetky druhy arteterapie, vrátane keramickej dielne, muzikoterapie, dielne mediálnej gramotnosti a počítačovej zručnosti, ergoterapie, hipoterapie, ručných prác, pohybových aktivít a nácviku sociálnych zručností.

Činnosť Združenia sa rozvíja na dlhodobých partnerských vzťahoch štyroch subjektov, t.j. v tetralógu: klient s psychickou poruchou, odborník - lekár, príbuzní, sociálni pracovníci, priatelia i väzby na spoločnosť . Na tomto základe sme rozvíjali činnosť strediska aj v roku 2016, ako pokračovanie ďalšej etapy - *jej cieľom je integrácia ľudí s psychickými poruchami do spoločnosti.*

Od roku 2013 sa v rehabilitačnom stredisku rozvíja kľúčová téma - „Na ceste k samostatnosti“, ktorá sa prelínala aj v tomto roku do činnosti, do obsahu terapií, podujatí v externom prostredí, ale aj do užšieho prepojenia na individuálne plány klientov. Zatiaľ čo v roku 2015 sme výrazne zasiahli aj do Denného rozvrhu a presne určili prestávky nielen medzi jednotlivými terapiami, ale určili aj obedné pauzy, v roku 2016 sme ich ďalej podporili . Nácvik striedania plného pracovného zaujatia a krátkeho oddychuje je náročným tréningom pre ľudí s oslabenými, alebo absentujúcimi pracovnými návykmi.

Zámerom je pokračovanie prípravy klientov na aktívny život s pracovnými návykmi a ambíciami ďalšieho osobného rastu. Našim ďalším cieľom je rozvíjať pravidelnú pracovnú činnosť a hľadať ponuky iných organizácií, pre ktoré možno vyrábať. Terapeutické aktivity s hlinou prebiehajú ôsmy rok / od roku 2009/, rozšírením technologických možností dielne v roku 2012 o hrniarsky kruh. Od roku 2013 pokračujeme v rozvíjani novej skúsenosti – predajné výstavy v domácom prostredí Rehabilitačného strediska s názvom „Pod Krídłami“.

V tom istom roku sme otvorili aj spoluprácu s organizáciou „Z dobrých rúk“, kde skupina klientov vyrába darčekové mydielka a iné drobné darčekové predmety.

Dynamicky sme pokračovali v ďalšej etape rozvíjania pevného pracovného tímu odborníkov tak, aby sme mohli v našom stredisku rozvinúť rôznorodé, zaujímavé a efektívne činnosti. Preto sme stabilizovali pracovný tím s cieľom neustále skvalitňovať sociálnu službu tak, aby klientov náš program zaujal natofko, že ho prijmú za prirodzenú súčasť svojho denného režimu. Dôležitou skutočnosťou je aj spolupráca s odbornými katedrami vysokých škôl v oblasti praxe – rozšírili sme spoluprácu s budúcimi odborníkmi, ktorí u nás v Krídłach získavajú cenné skúsenosti pre svoje nadchádzajúce povolanie sociálneho pracovníka , alebo odborníka v pomáhajúcej profesi.

Po skúsenostiach z predchádzajúceho roku, keď sme začali spolupracovať s Katedrou liečebnej pedagogiky a začali s dramatoterapiou, v tomto roku sme pokračovali s arteterapiou s novými spolupracovníčkami.

Podporili sme rozvoj textilnej dielne spoluprácou s katedrou textílu na Vysokej škole výtvarných umení.

Pokračovali sme tiež v rozvíjaní intenzívnej kooperácie s Katedrou sociálnej práce Univerzity Komenského FFUK, s Katedrou psychológie a s katedrou sociálnej práce UK v Trnave. Máme ambíciu podporiť rozvíjanie záujmu pedagógov i študentov o tento druh postihnutia - aby u nás poslucháči týchto odborov s radosťou poznávali, že pacienti s psychickými poruchami majú šance rozvoja a zlepšenia ich stavu, aby ich zaujala práca s touto skupinou postihnutých ľudí ako ich budúca profesia.

Výsledkom spolupráce s katedrami boli nové podnete – t.j. nielen nové a zaujímavé činnosti pre klientov, ale aj podpora ich sociálnych vzťahov a komunikácie, keďže praktikanti s nimi realizovali zaujímavé činnosti v teréne:

napríklad pravidelné vychádzky na zaujímavé miesta i podujatia v okoli /pokračovanie aktivity „Z každého rožka troška“ /,pravidelné týždňové stretnutia so zaujímavými hostami /nová aktivita „Butterfly“/. Neboli to však len pasívne výlety, ale aj výzva k príprave prednášok a informácií o navštívených miestach, ktoré si klienti sami pripravujú.

Po doterajších skúsenostíach so stážistami i praktikantmi z vysokých škôl musíme konštatovať, že akademický rozvrh štúdia dáva malý dôraz na nevyhnutnosť praxe v rôznej škále postihnutí a praktický pobyt študenta v teréne psychických porúch závisí väčšinou od jeho osobnej iniciatívy. Poznatkov. Určite budeme iniciovať uvedenie týchto informácií na príslušné akademické pracoviská.

Základom činnosti v našom rehabilitačnom stredisku je rozmanitosť a inovatívnosť. Tieto podnety narúšajú dlhodobý stereotyp psychotíkov – preto je overeným základom sociálnej práce nášho RS cieľená rôznorodosť terapií. Tieto faktory prispievajú k posilneniu narušenej sebadôvery a sociálnej vylúčenosťi klientov.

V pláne na rok 2016 sme akceptovali tento poznatok rozšírením ponuky terapeutických aktivít, ktoré sme postupne rozvíjali už v predchádzajúcom roku a integrovali do denného programu: skupinové rozhovory s psychológom „Cesty“, manuál zdravého zvládnutia každého dňa „Veselý deň“, ďalej dobudovanie textilnej dieľne v spolupráci s Katedrou textílu na VŠVU a výtvarný a keramický workshop s hosťujúcimi renomovanými výtvarníkmi. Výrazný podiel na aktivitách mali aj tematické vychádzky, ktoré podporili komunikáciu s vonkajším prostredím, mobilitu klientov a získavanie nových sociálnych skúseností.

Pracovný tím v RS Krídla bol nasledovný:

III. Pracovný tím KRÍDLA

a/ Zoznam pracovníkov v TPP v RS Krídla za rok 2016:

Meno a priezvisko	Nástup	Ukončenie
1.Katarína Minichová	3.8.2009	
2.Tatjana Žáčková	3.8.2009	
3.MUDr.Eva Janíková	15.4.2014	
4. Michala Bošániová	1.7.2011	
5.Martina Bánošová	15.8.2013	
6.Zuzana Ruppeldtová	1.2.2016	15.10.2016
7.Žaneta Kováčiková	1.5.2016	31.12.2016

b/ Na „Dohodu o vykonaní práce, resp. na Dohodu o brigádnickej činnosti študentov za rok 2016 pracovalo 32 pracovníkov.

IV. Hlavné aktivity a ciele

Záujmová a vzdelávacia činnosť v Centre je organizovaná pod vedením odborníkov z danej oblasti. Zámerom je škála pestrosti, cielené streďanie rôznorodých vonkajších" ai „vnútromých" činností, pôsobiacich ako nové sústavné impulzy na osobnosť psychotíka. Škálu činností tvoria: 1- 3/ niekoľko druhov arteterapie- výtvarná dielňa s použitím rôznych techník, ale aj arteterapia s praktickým zameraním na výrobu drobných výtvarných objektov či predmetov 4/ ručné práce a základy šitia v textilnej dielni s prípravou na tkanie v roku 2016,

5/ rehabilitačné cvičenie v interiéri i exteriéri /záhrada/, 6/ mediálne aktivity- práca s počítačom, tvorba a snímanie vlastných filmov, 7/ nácvik zručností pri príprave občerstvenia a malé varenie 8/ základy práce s počítačom, 9/ dramatoterapia, nácvik komunikačných zručností, podpora sebavedomia klienta, 10-11/ /muzikoterapia - uvoľnenie napäťa a úzkosti a/ aktivnym zapojením klienta s rôznymi nástrojmi b/ s počúvaním, vnímaním hudby 12/ biblioterapia- práca s literatúrou i verbálnym i písomným vyjadrovaním klientov,

13/ kognitívny tréning, tzv. „tréning pamäti", 14/ hravé zemepisné poznávacie aktivity,

15/ drôtikovanie- jedinečná činnosť na podporu motoriky rúk i umeleckého stvárnenia

nápadu, 16/ keramická dielňa s celým procesom výroby keramického výrobku či artefaktu, 17/ a 18/ skupinový rozhovor s psychológom na spoločne vybrané témy v 2 sekciách, 19/ spoznávanie rôznych krajín sveta ukážkami filmov, vlastnými referátmami, hrami „Veselý zemepis". 20/ Angličtina ako neformálna výuka cudzieho jazyka s anglicky hovoriacim vedením 21/ vychádzky do externého prostredia - na výstavy, akcie a spoznávanie zaujímavých lokalít a ich história z okolia nášho mesta , 22/ hipoterapia.

Cielenu stratégiou nášho centra je rozvoj výsledkov práce v keramickej dielni, pre ktorú máme nielen dobré vybavenie, ale ktorá patrí u klientov-psychotíkov k najobľúbenejším. Overili sme si, že výsledky práce našich klientov keramickej dielne sú efektívne vo výstave aj v predaji v extermom prostredí. Výrobky boli cielené aj na Vianočné trhy /Františkánske námestie/ a ich predaj klientami. K prehĺbeniu zručností prispeli aj workshopy pod vedením majstrov – akad.sochárky, keramičky I.Vidrovej, akad.maliara D.Nágela s kresbou a textilom pod vedením spolupracovníčky Krídel K.Mrázkovej.

Vo finále roka sme inštalovali objekty z tejto výstavy na Úrade komisára pre zdravotné postihnutia, kde sa uskutoční následne otvorenie v januári 2017. Výstava „Skrášlime si svet maľbou, keramikou a textilom“ je úvodnou výstavou novo vznikutej Galérie na tornto dôležitom pracovisku a zaiste otvorí nové možnosti pre komunikáciu nielen s okruhom ľudí so zdravotnými postihnutiami, odborníkmi, ale aj so širokou verejnosťou.

Počas roka pokračovali uvedené aktivity a pokiaľ aj niektoré z nich prešli zmenou vo vedení, ich kontinuitu sme zachovali.

Medzi atraktívne činnosti, ktorými sme získali dlhodobý záujem, patria najmä keramická dielňa, novo naštartované dvojfázové rozhovory s psychológmi a činnosti výtvarno-mediálna „Animodielňa.

Doterajšie činnosti nášho centra ukázali, že všeobecná rehabilitácia v oblasti trénovania pracovných i záujmových činností podporuje uzdravovanie.

Na základe štruktúrovania času, nácviku činností a zručností, zlepšuje kognitívne funkcie, trénuje komunikáciu, posilňuje sebavedomie, vytvára reálne sebahodnotenie. Rehabilitácia má spätný efekt na liečbu a pomáha klientom v začlenení do spoločnosti.

Práca RS pôsobí aj nadalej v „celoročnom bloku“ a má prirodzenú stratégiu v štyroch štvrtrokoch tak, že obidva polroky sú súčasťou celoročného komplexného bloku činností:

a/ január-február-marec / rozvíjanie aktívít končiacej zimy, špecifických znalostí o histórii, výlety na netradičné miesta, nové podnety z informácií v navštívených mestach, návšteva zaujímavých výstav či spoločenských podujatií

január:

- 7.1. začiatok činnosti v Krídlach po vianočných prázdninách
- 8.1. návšteva výstavy „25 rokov Ružinova“
- 15.1. výlet do Marianky
- 19.1. Novoročná kapustnica – stretnutie v Lige za duševné zdravie;
- 22.1. návšteva Bibiany – výstava „Klobúk dole, pán Brunovský“ a Miroslav Cipár
- 28.1. stretnutie rodičov a príbuzných v Krídlach
- 29.1. Dopoludnie otázok a odpovedí s MUDr.E.Janíkovou v KRÍDLACH – beseda s klientami
- 29.1. návšteva výstavy v Stredoeurópskom dome fotografie pod vedením Anky Paulovičovej

Beseda s MUDr.E.Janíkovou

V Stredoeurópskom Dome fotografie

výlet za história Ružinova

február:

- 5.2. návšteva výstavy „Kráčanie bez stôp“
- 12.2. návšteva lokality - História Petržalky – fotografie 1973 -1989
- 18.2. návšteva v Krídlach - študenti dramatoterapie z Univerzity Palackého v Olomouci
- 19.2. návšteva galérie Nedbalka – výstava obrazov M.Laluhu
- 24.2. rozlúčka s terapeutkou Katkou Hargašovou

26.2. návšteva - Bratislavský hrad – výstava Dejiny Slovenska od praveku po Veľkú Moravu

s terapeutkou K.Hargašovou

ukážka z dramatoterapie pre študentov

z nástenky o návšteve z Košíc

marec

- 4.3. návšteva galérie UFO a galérie „Lepší svet“
- 11.3. vychádzka Rusovce – park a kaštieľ
- 17.3. slávnostrný koncert k 15. výročiu založenia Ligy za duševné zdravie spojený s odovzdávaním cien za prínos v oblasti duševného zdravia
- 18.3. návšteva v Krídlach – pani Drahoslava Kleinová, riaditeľka Rehabilitačného centra pre ľudí s psychickými poruchami RADOŠT – Košice
- 18.3. Stretnutie mám – odborný dohľad v Krídlach

návšteva p.riadičky z RS Radosť, Košice

výlet na UFO

Na slávnostrnom koncerte Ligy za duševné zdravie

b/ apríl-máj-jún / všestranné aktivity obohatené o prírodu, poznávanie zaujímavých lokalít a dominánt okolia, faktov na vychádzkach, netradičné výlety, návšteva galérií, netradičné prechádzky v lokalitách Bratislavы;

apríl

- 1.4. vychádzka na Sandberg pod vedením Anky Paulovičovej
- 8.4. Galéria SILENIUM – návšteva výstavy Martina Kellenbergera „Hrdinovia iba spia“
- 8.- 9.4. účasť sociálnej pracovníčky Z. Ruppeldtovej na školení „Hranice vzťahu s klientom v pomáhajúcich profesiách“ v DSS MOST
- 22.4. výlet Nad Železnou studienkou
- 29.4. Prechádzka Liščím údolím a Parkom SNP

výlet na Sandberg

výstava M. Kellenbergera

pri Rusoveckom jazere

V Parku SNP

máj

- 6.5. prechádzka po Michalskej ulici a jej zaujímaví obyvateľia v minulosti - hádanky
- 12.5. účasť soc. pracovníčky Ž. Kováčikovej na konferencii „Štandardy kvality sociálnych služieb“
- 13.5. Galéria KROKUS – návštevy výstavy Lucie Dovičákovej „Všetky dôvody k šťastiu sú nablízku“
- 20.5. vychádzka na zrekonštruovaný Starý most a prechádzka v Sade Janka Kráľa
- 27.5. vychádzka „Bratislavské fontány – 1. časť“

na otvorení obnoveného starého mostu

ukážka zo 100 pohľadní克 KRÍDEL pre SPZ

plagát na vystúpenie na Malej Scéne

jún

- 3.6. účinkovanie na Malej scéne v divadelnom predstavení „Urobme radosť sebe aj iným“ – spoločný projekt FARBY s OZ Impulz
- 4.- 15.6. kreslenie 100 pohľadníck - pozvánky pre XII. Slovenský psychiatrický zjazd v Košiciach
- 9.6. stretnutie rodičov a príbuzných s tímom KRÍDEL
- 10.6. Návšteva Slov. národného múzea – výstava Pavúky a škorpióni“
- 14.6. – 15.6. Účasť sociál. pracovníčky Ž. Kováčikovej na Výročnej konferencii SocioFóra spolu s 8.Fórom poskytovateľov služieb pre osoby so zdravotným postihnutím EASPD, na MZ SR;
- 14.6. účasť na hudobnom vystúpení klienta KRÍDEL T.Kellenbergera s otcom v Kafé Scherz
- 17.6. Veľký a Malý Draždiak – vychádzka
- 18.6. Víkendový výlet do Trnavy
- 22.6. Geniálny Amedeo – účasť na otvorení predajnej výstavy klientov DSS prof. Matulaya V Kafé Scherz.

24.6. Horský park – vychádzka

Stretnutie terapeutov v KRÍDLACH

28.6. Účasť na prednáške a workshope „Smútkové poradenstvo“ v Lige za duševné zdravie
/Z.Ruppeldtová, K.Minichová/

plagátik na vystúpenie „Farby“

z vystúpenia Krídel – Farba Hnedá

C/ *júl-august-september / letné aktivity s dôrazom na pohyb a jeho rozvíjanie, prázdninové výlety, všeobecné výstavné a spoločenské aktivity v exteriéri, dôraz na hravý, poznávací charakter vychádzok s aktivizáciu klientov - priprava vlastných informácií, workshopy v letných mesiacoch, Zbierka Ligy za duševné zdravie „Nezábuska“.*

júl – august – september 2016 prebiehajú workshopy:

Workshop „Skrášlime si svet maľbou, keramikou, textilom“ pod vedením

akad. maliara Dušana Nágela, akad. sochárky Ivice Vidrovej a textilnej výtvarníčky Karolíny Mrázkovej

júl

- 1.7. vychádzka „Baroková záhrada na Bratislavskom hrade“
- 8.7. návšteva výstavy na Bratislavskom hrade „Dedičstvo Karola Veľkého“
- 15.7. vychádzka do Lodenice vo Vlčom hrdle
- 29.7. vychádzka električkou do Petržalky a na Maggio pláž

august

- 5.8. výstava keramiky I. Vidrová – galéria Nova
- 19.8. vychádzka ku Karloveskému ramenu
- 26.8. Návšteva Vodárenskej záhrady /plus Vodárenské múzeum/

september

- 2.9. Michalská brána a ulica
- 9.9. Bratislavské fontány
- 22.9. Stretnutie príbuzných s tímom KRÍDEL, odborná diskusia a prednáška
- 23.9. výlet na hrad Devín
- 24.9. víkendový výlet do Nitry – za unikátnymi pamiatkami
- 27.9. – 29.11. - prednášky o Biblioterapii OZ Artea v Mestskej knižnici na Panenskej ul.
zúčastnila sa sociál. prac. Ž.Kováčiková
- 30.9. Devínske nábrežie

Z tvorivej dielne s akad.mal.D.Nágelom

Z tvorivej dielne s akad.soch. I.Vidrovou

Návšteva pracovníkov Úradu Komisára pre zdrav.postihnutia – komisárka JUDr.Stavrovská

d/ október-november-december/ finalizácia jesenných aktivít vrátane spoločenských,
Rekondičný pobyt v Piešťanoch, koncipovaný ako „Expedícia“, priprava
predajného stánku a predávanie na Vianočných trhoch, vyvrcholenie letných
workshopov inštaláciou a prípravou výstavy KRIDEĽ v priestoroch Úradu
Komisára pre zdravotné postihnutia;

október

- 7.10. Návšteva – exkurzia do Art Brut Centra v Guggingu /Rakúsko/ v spolupráci s OZ Artea (klienti a terapeuti)
- 14.10. vychádzka - Dunaj pri kameňolome
- 21.10. návšteva výstavy Pálffyho palác: Ucho pána prezidenta, Osdamelí a Auguste Rodin zo zbierky Museé Faure
- 28.10.- 30.10. Rekondičný pobyt KRÍDEL – „Expedícia Piešťany“ spojená s výtvarným workshopom s akad. mal. M.Kellenbergerom

„Expedícia Piešťany“, spojená s workshopom s akad.mal.Martinom Kellenbergerom

november

- 2.11. – 31.12. výstava prác klientov „Čarovanie s drôtokom“ – Mestská knižnica, Panenská ul.
- 4.11. prechádzka Belopotockého parčík kedysi a dnes
- 11.11 Výstava Press Foto
18. – 25. Vianočné trhy – stánok KRÍDLA a predaj vlastných výrobkov

Stánok KRÍDEL na Vianočných trhoch na Hlavnom námestí v Bratislave

Beseda s MUDr. E.Janíkovou
8.12.2016

Inštalácia výstavy KRÍDEL na Úrade komisára pre zdrav.postihnutia

Vianočný večierok KRÍDEL
15.12.2016

PF 2017
Prajeme

**pestrý,
tvorivý
a pekne
vymaľovaný**

Nový rok

december

- 2.12. prechádzka s odborným výkladom - Bratislavská radnica
- 7.12. Dopoludnie zvedavých otázok a odpovedí s MUDr.E.Janíkovou
v KRÍDLACH - s bohatou účasťou klientov;
- 8.12. Stretnutie príbuzných klientov s tímom KRÍDEL, odborná prednáška
MUDr.Janíkovej
- 9.12. výstava fotografií „Poznaj iný pohľad“ – sieň Connect O(Live), Stromová ul.
- 13.12. inštalácia výstavy „Skrášlime si svet...“, vešanie obrazov s pomocou odborníkov,
na nový závesný systém /miesto: Úrad Komisára pre zdravot.postihnutia,
Račianska ul./
- 15.12. Predvianočné posedenie - Vianočný večierok v jedálni Dwell – vystúpenie
dramatoterapie s humornými scénkami, muzikoterapie s nacvičenými skladbami
/klienti, terapeuti, pracovníci KRÍDEL, príbuzí a priatelia
- 16.12. Výstava Connect

V. Práca s príbuznými a pracovníkmi RS Krídla

Pravidelne týždenne a mesačne /1x/ sa stretáva tím pracovníkov, dobrovoľníkov na hodnotiacich stretnutiach. Prevádzka a činnosť RS vychádza z tímovej spolupráce.

Rehabilitačné stredisko rovnako spolupracuje s príbuznými našich klientov, podporuje vzájomnú informovanosť a integruje ich do procesu vzdelávacích aktivít – t.j. Treba podčiarknuť aj skutočnosť, že príbuzní v spolupráci s „mamami“ z nášho Rehabilitačného strediska realizujú pravidelne- svojpomocne vikendové výlety do prírody, do blízkeho okolia i okruhu Západného Slovenska. Príbuzní sa aj v tomto roku stretávali pravidelne, v priebehu roka sa realizovali 4 stretnutia, na ktorých získali odborné informácie. Podľa ich návrhov sa dozvedeli rôzne informácie - modely správania v konfliktných situáciách, informácie o nevyhnutnosti farmakologickej liečby, podrobnosti o poruchách v rámci diagnózy schizofrénie a iných psychických porúch. MUDr.Janíková podala rodičom aj podrobne informácie o vyhodnotení nového dotazníka, ktorého sa zúčastnili klienti i príbuzní.

V rokoch 2017 – 2018 plánujeme pre klientov, príbuzných nové vzdelávacie aktivity. Už dlhšie plánujeme týmto projektom chceme osloviť aj inštitúcie, s cieľom získať prostriedky na vystúpenie odborníkov z oblasti sociálnej práce, psychiatrie i pomáhajúcich profesii zo SR aj zahraničia.

VI. Programová a režimová terapia v Rehabilitačnom stredisku – kontinuita v roku 2016:

Denný program v Rehabilitačnom stredisku KRÍDLA

Pondelok

09.00 - 09.30	Komunita (spoločná)
09.30 - 11.00	Slово, hudba, pohyb, spev Keramika
11.00 - 11.30	Obed (jedáleň ZS)
11.30 - 12.55	Ohýbaj ma! práca s drôtikom
14.00 - 15.00	Veselý zemepis
15.15 - 17.00	Hráme! dramatoterapia

Utorok

09.00 - 09.30	Komunita spoločná
09.30 - 11.00	Muzikoterapia – ať cvičenie hýbeme sa!
09.30 - 11.00	Koničky, kone - hipoterapia*
11.00 - 11.30	Obed (jedáleň ZS)
11.30 - 12.55	Ohýbaj ma! práca s drôtikom
13.00 - 14.45	Cesty - sebopoznávanie v skupinke s psychológom
15.15 - 17.00	Klik-klik! počítačová aktivity

* Hipoterapia - Dostihová dráha v Petržalke

Streda

09.00 - 09.30	Komunita (spoločná)
09.30 - 11.00	Textilná dielňa
11.00 - 11.30	Obed (jedáleň ZS)
11.30 - 12.00	Návšteva - MUDr. Janíková
12.00 - 13.30	Arte: Veselé varenie
13.30 - 15.30	Animodielňa (rôzne techniky animácie, médiá a výtvarno)
15.30 - 17.00	Angličtina - hravo cudzí jazyk

Štvrtok

09.00 - 09.30	Komunita (spoločná)
09.30 - 11.00	Keramická dielňa
11.00 - 11.30	Obed (jedáleň ZS)
11.30 - 13.00	Krok za krokom Arteterapia
13.00 - 14.30	Knížkovo Biblioterapia
14.30 - 16.00	Veselý deň ako strávím dnu

16.00 - 17.00	Upratujeme spoločne
17.15 - 18.15	Klubové stretnutie

Piatok

09.00 - 09.30	Komunita (spoločná)
09.30 - 11.00	Keramická dielňa
9.30 - 11.00	Tréning pamäti
11.00 - 11.30	Obed (jedáleň ZS)
11.30 - 13.30	Hráme sa s papierom

1. Výtvarné aktivity

- maľba na sklo /maľovanie obrázkov priamo, novým druhom farieb/
- maľovanie netradičných predmetov zo skla, použitie odpadových materiálov, napr. rolky z toaletného papiera
- odtlačky
- mandaly
- výroba dekorácií s motívmi jari, leta, jesene a zimy
- výroba veľkonočných i vianočných pohľadníc z farebných papierov
- výroba dekoračných predmetov z rôznych prírodných materiálov
- výroba výtvarných objektov s použitím koláže
- práca s hlinou a maľovanie hliny
- zvládnutie základných prvkov s formovaním predmetu, úžitkových predmetov, postavy, zvieratiek
- umenie glazovania
- práca s voskom, tušom, s grafitom
- práca s látkou a suchým prírodným materiálom
- základy plstenia
- enkaustika – žehlenie a voskové farby
- výroba jarných, letných dekorácií na okná
- práca s prírodnými objektami – maľovanie kameňov, vrátane vianočných motívov
- práca s kašírovaným papierom – výroba drobných dekoračných objektov
- srdcia, kvetinky z papiera
- domčeky z paličiek /špajle
- balónková technika

- papierové lapače snov
- výroba vianočných papierových stromčekov
- papierové mačky
- výrobky z nitiek
- kvietky z obalov na vajíčka
- tvorba záložiek
- tvorba krabičiek
- výroba vrtuliek
- netradičné použitie novinového a odpadového papiera – vypleťanie rámkov na obrazy, pletenie papierových miniatúr košíkov, ošatiek a pod.
- technológia drôtikovania – od jednoduchých darčekových predmetov k náročnejším
- maľovanie, drôtovanie a výroba netradičných vianočných predmetov
- práca s jednoduchým šperkom – korálky, závesné dekorácie
- drôtik ako špirála pre šperk
- lineárne otáčanie drôtika
- výroba prstienkov, náramkov, brošní, náušnic, príveskov
- zdobenie upečených perníkov s vianočnými a zimnými motívmi
- pečenie drobného pečiva
- príprava studeného občerstvenia
- zdobenie okien dekoráciou, ručne vystrihnutou s papiera /motivy jar, leto, zima/
- výtvarné inšpirácie a dotváranie diel veľkých majstrov z dejín umenia, reprodukcie z galérií ako cielené pokračovanie rozvoja estetickej výchovy
- technika koláže ako inšpiratívna činnosť

2. Výtvarné a ostatné tvorivé dielne

- kreslenie a maľovanie rôznymi technikami
- koláže s použitím prírodných materiálov
- výtvarná fantázia spojená s dotváraním predmetov
- zapojenie prírodných materiálov do tradičných techník /ekologická výchova/
- cielené činnosti arteterapie spojené s voľným prejavom výtvarnej témy, sebavyjadrenie a tvorivá hra, výtvarné dotváranie média, cielené použitie asociácií
- príbehová a zážitková terapia spojená s výtvarným prejavom
- tvorba príbehov a komiksu
- výtvarné techniky v pohybe
- práca so sypkými materiálmi
- poznávacie hry - prekvapivý záujem a radosť klientov z hry
- kreslenie na motívy veľkých majstrov: Gaugin, Cézanne, Van Gogh, Monet, Turner, Rousseau, Zrzavý, Benka, Gwerk, Modigliani, Kandinski, Lada a iní.
- vytváranie spoločných výtvarných objektov a obrázkov /tímová a skupinová práca/ Stála činnosť - príprava výtvarných diel na plánované súborné výstavy /Pod Kridlami/ ;
- muzikoterapia podnietila dosiať nepoznané a málo rozvíjané tvorivé podnety pre kolektívnu aj individuálnu terapiu , potešenie, relaxáciu z pohybu i tanca

- pohybové, hudobné i verbálne stvárnenie rôznych tém prináša uvoľnenie z napäťia a stretáva sa s veľkým ohlasom; Terapeut vychádza z motívu CESTOVANIA za rôznymi kultúrami,
  - hudobné cestovanie po rôznych krajinách, zapojenie fantázie do ozvučenia dobrodružnej cesty (napr. Austrália, Afrika, Tasmánia, Pariž, Dunaj, Sicília, Keňa, Škótsko a iné).

- dramatoterapia – cvičenia, skupinové aktivity na tému priateľstva, oživenie hračky, bábky, pantomíma, dramatizácia textu, technika práznej stoličky, príprava na verejné vystúpenia, rozprávkové masky a výtvarné hry, cvičenia rétoriky, kognitívne hry a cvičenia, neverbálna komunikácia, práca s telom ako prostriedkom hry; cvičenie na empatiu, kašírované bábky a práca s nimi, improvizácia, tanec ako prostriedok sebavyjadrenia a emocií; *Pre rok 2016 bolo klúčové nacvičenie predstavenia FARBY, s vystúpením na Malej Scéne.*

Zapojená bola veľká skupina 10 klientov a výsledok bol skvelý.

Aj vystúpenie na Vianočnom večierku s humoristickými scénkami prinieslo nové impulzy najmä pre tých, ktorí dosiaľ nikdy verejne nevystúpili.

- diskusné stretnutia – dvojfázové stretnutia s psychológom - riešenia problémových situácií, komunikácia o danej téme, schopnosť sebavyjadrenia a formovania názoru; Tréning improvizácií, konfliktových situácií a ich individuálneho i spoločného riešenia, asertivita v bežnom živote a jej tréning v modelových situáciach, sociálne úlohy, ako zvládať stres, unáhlené závery a rozhodnutia, emócie a ich zvládnutie; Témami boli: rodina a vzťahy, veselé a smutné udalosti v rodine, seba prijatie, čo nás zaskočí a prekvapí, psychická odolnosť, asertivita, priateľstvo a opustenosť, konflikt doma a v komunitke, vdăčnosť, atď.
- veselé varenie - základy racionálneho stravovania zaujímavým a hravým spôsobom
ako napr. polievky, nášterky, šaláty, chlebíky, rôzne palacinky a hlavná téma- „uvar si sám“, čo prispieva k nášmu zameraniu – osamostatňovanie klientov, ktorí sú väčšinou závislí na svojich príbuzných.

3. Ručné práce – Textilná dielňa

- výroba textilných dekoračných predmetov /polotovary s ďalším spracovaním/
- základy šitia, práce s „kolážovaním látok“, „patchwork“
- zahájenie malej školy ručného pletenia, základy techniky a pokračovanie vývoja výrobkov na zimné trhy, výroba textilných brošní, servítková technika, tvarovanie a výplet malého objektu ,
spoločné dielo- „Art protis“ s térou „Moja Bratislava“ , vyšívanie monogramu, olemovanie a obštie, tkanie na malých krosnách, navijanie nití a priadzí, plstené obrázky,

4. Denné komunity

- integrovanou súčasťou denného režimu sú každodenné referencie klientov o ich živote, každodenných i dlhodobých problémoch, návrhy na riešenia konfliktov, empatia, reflexia zážitkov, hodnotenie, plánovanie; Denná komunita je nevyhnutným štartom každého dňa v centre, pokračujeme v nej lepším časovým využitím, tzv. „timingom“ pre každého klienta, aby vedeli v krátkosti vyjadriť „svoj“ príspevok a časový priestor sa využil pre všetkých zúčastnených.

5. Mediálne aktivity

Filmový klub, premietanie krátkych filmov /ocenené tituly animovanej a dokumentárnej tvorby/ a vzájomná diskusia, zameraná na formovanie názorov s podnetmi na sebavyjadrenie.. Práca a s rôznymi technikami,. V roku 2016 sa animodielňa sústredila na dôslednejšiu prácu s výtvarným objektom: mimická hra kresleného herca, pohyb úst – tzv. „lipsing“, pohyb postavy. Novým prvkom bola výroba dekorácií pre scénu, na ktorej sa budú pohybovať bábkové postavy.

Treba uviesť, že vďaka aktivite terapeuta M.Staňa, ktorý vedie „Animodielňu“, sa naštartoval aj vznik Ateliéru, ktorý vznikol postavením priečky v nevyužitom priestore v chodbe.

Výroba dekorácií

6. Pokračujú „nové terapie“, ktoré sa osvedčili ako úspešné –

Veselý zemepis

Cieľom j terapie je posilniť socializáciu u jednotlivých klientov, tým že sa zapájajú diskusiou o nových poznatkoch, prekonávaj ostych klientov a zlepšujú schopnosť čítania. Podporuje sa tiež komunikácia ,ochota počúvať druhých. Preberané krajinu sa prezentujú videom, čítaním textu, riešením tajničiek, hravými vedomostnými testami o prebratej téme v rámci Slovenska, ale aj vzdialených krajín.

7. Pravidelné „Kluby“

- pre klientov, ktorí nenavštevujú Centrum cez deň, pravidelne a dlhodobo organizujeme raz týždenne „Klub“, kde majú možnosť vzájomnej komunikácie a odľahčenej reflexie svojich každodenných zážitkov i problémov. Posedenie má svoju dlhoročnú tradíciu i obľúbenosť /od roku 1986/.

8. Rehabilitačné cvičenie

- pravidelné fyzické aktivity všestranne posilňujú osobnosť klienta, cvičenie s fit-loptou zaujme všetkých zúčastnených, odbúrava sa ich napätie a zvyšuje sebadôveru.
- *Hipoterapia*, ako obľúbená terapeutická aktívita prináša objavné možnosti spolupráce so živým, „naozajstným“ koníkom – ako partnerom a kamarátom.

V zimnom období sú aktivity sústredené aj na väčšiu opateru štvornohých zverencov.

9. Spolupráca s univerzitami a špecializovanými pracoviskami

- RS pokračovalo v spolupráci s odbornými pracoviskami na vysokých školách;
- v rozvíjaní spolupráce s Univerzitou Komenského v Bratislave a Trnave /Pedagogická fakulta, Katedra sociálnej práce/, študenti absolvovali u nás povinnú prax , pracovali ako dobrovoľníci a získané skúsenosti zahŕňu do svojich bakalárskych alebo absolventských diplomových prác.
- spolupracovali sme aj s Katedrou psychológie FFUK a ďalší študenti z tejto katedry si u nás budú získavať skúsenosti k diplomovej práci. Pravidelne prebieha
- aj exkurzia, ktorú absolvujú poslucháči Katedry sociálnej práce , kde sa zoznámia po prvýkrát s touto dosiaľ málo znáomou oblastou postihnutí, ktorá je zároveň i obohatením ich vedomostí.
- Vďaka Katedre špeciálnej pedagogiky na FFUK sme rozvinuli dramatoterapiu, absolvovali u nás exkurziu aj poslucháči dramatoterapie z Univerzity Palackého v Olomouci. Naše RS KRÍDLA má ambicie byť školiacim pracoviskom vo výchove a vzdelávaní mladých odborníkov, špecializovaných na psychické poruchy, pretože v tejto špecifickej oblasti ich je ich nedostatok.

Z obrazovej prezentácie na vystúpenia v divadle Malá scéna

VII. Rozvoj Rehabilitačného strediska

Rozvoj strediska je premietnutý do záujmu prichádzajúcich nových klientov s perspektívou rozšírenia služieb RC - „Pod krídłami a na krídłach“.

Doterajšia činnosť aj realizované aktivity ukázali, že podporujú nielen tvorivosť, fantáziu a originalitu prejavu v širokom zábere rôznych učinností, ale zlepšujú sociálnu komunikáciu, trénujú zručnosti a všeobecne podporujú rozvoj osobnosti marginalizovanej skupiny ľudí s psychickými poruchami.

Dôležitou strategiou rozvoja centra v roku 2016 bolo pokračovanie plánovaného rozvoja takých aktivít, ktoré v podpore režimovej terapie prispejú nielen k procesu osamostatňovania klientov s psychickou poruchou, ale aj ich samostatného života. Nosnou tému roku 2016 boli cesty klientov na verejnosť - pokračovanie „NA CESTE K SAMOSTATNOSTI získava nový rozmer:

1. Vystúpenie FARBY v divadle malá scéna, 2. realizácia veľkého workshopu v troch technikách – maľba, keramika a textil a inštalácia výstavy v novo vznikutej galérii na Úrade komisára pre zdravotné postihnutia „Skrášlime si svet maľbou, keramikou, textilom“, 3/ výstava drôteneckých šperkov v Mestskej knižnici, prostredí 4/ Zbierka LDZ „Nezábudka“ 5/ Vianočné predajné trhy

Treba zdôrazniť, že uvedené aktivity predstavujú systematickú prípravu klientov na zapojenie do pracovného procesu takouto jedinečnou cestou.

Na všetkých uvedených akciách boli klienti RS Krídla aktívnymi účastníkmi a diskusnými partnermi verejnosti, študentov i profesionálov.

Odbornosť pracovníkov v RS sa prejavila najmä vo vedení študentov, ktorí u nás absolvovali odbornú prax
V ďalšom období v roku 2017 plánované RS pokračuje v téme procesu osamostatňovania klientov, najmä v podpore režimovej terapie. Rozšírime priestory v RS tak, aby mohli prebiehať kontinuálne rôznorodé činnosti, podporíme športové a pohybové aktivity. Podporíme vzdelávanie klientov i rodinných príslušníkov najmä

v súvislosti s tréningovými a praktickými prednáškami o podpore samostatnosti a integrácie poznatkov do dennej praxe. Rozšírenie textilnej dielne pre šitie ako terapiu, terapie prinesie nové záujmové i pracovné aktivity pre klientov.

Cieľovým efektom je destigmatizácia ľudí s psychickými poruchami, zvýšenie ich spoločenskej akceptácie verejnosťou, skvalitnenie ich osobného života, spôsobilosti pre plnohodnotnejšie začlenenie sa do spoločenských aktivít, pomoc pri hľadaní pracovných príležitostí a celkové zvýšenie kvality života na úroveň spoločensky prijateľného štandardu. Teší nás, že naše aktivity, ktoré priviedli verejnosť k nám do RS, alebo ktorými RS vykročilo smerom k verejnosti, boli dobrým príkladom tohto zámeru.

V. Správa o hospodárení za rok 2016 /EUR/

Príjmy za rok 2016:

BSK dotácia	74 287,39
vrátenie dotácie za rok 2015	-3 365,37
Príspevky 2% zaplatenej dane	2 618,13
Prijaté príspevky od FO	500,00
Nadácia VUB	1 300,00
Nadácia SLSP	1 000,00
Liga za duševné zdravie	826,00
EZEC Bratislava	1 800,00
Úroky	0,21
Tržby za vianočné trhy	672,00
Spolu:	82 939,36

Výdavky z BSK dolácie pokryli mzdové náklady 01-11/2016 u pracovníkov TPP. U pracovníkov v DOvP, to boli mzdové náklady za 01-12/2016. Poistenie platené zamestnávateľom bolo z dolácie pokryté za 01-11/2016 a u pracovníkov DOvP aj za 12/2016. Nájomné za priestory bolo z dotácie pokryté za 1-12/2016. Ekonomicky oprávnené náklady na jedného klienta sú vo výške 260,70 EUR.

BSK dotácia – z toho:

Príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby	27 121,16
z toho najväčšie:	
na hrubé mesačné mzdy	21 396,23
na odvody SP, ZP ku mzdám	5 724,83
Príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby	47 166,23
z toho najväčšie:	
na hrubé mesačné mzdy	24 279,77
na odvody SP, ZP ku mzdám	7 697,48
nájomné za priestory	14 160,00
poštové a telekomunikačné služby	567,59
kancelársky materiál	189,42
služby	171,97
SPOLU	74 287,39
Vrátenie časti dotácie za rok 2015	-3 365,37

Nadácia VUB:

Grant Nadácie VUB v hodnote 1 300 EUR na projekt „Pomôžte si skrášliť svet (maľbou, keramikou, textilom)“ bol použitý na nákup tkáčskeho stavu a textilných, maliarskych potrieb a výkresov pre klientov združenia.

Nadácia SLSP:

Grant Nadácie VUB v hodnote 1 000 EUR na projekt „Ochrana a podpora zdravia pri projekte Za farbami jesene“. tu bol grant použitý na vstupné do múzei a výlet klientov za farbami jesene do Piešťan.

Tržby za vianočné trhy

Finančné prostriedky z tržieb 672 EUR na vianočných trhoch boli použité na ako poďakovanie kleintom za celoročnú prácu v rámci „Vianočného večierka“ a na prípravu a tlač brožúry „Kridelník“.

Ostatné prijaté finančné prostriedky v sume 10 045,34 EUR boli použité na úhradu bežných prevádzkových nákladov ako telekomunikačných poplatkov, nákup kancelárskeho materiálu /papier, náplne/, hygienických potrieb , ako aj na nákup pracovného materiálu potrebného na úspešné vedenie terapie za 1-12/2016. Samozrejme na na úhradu mzdrových nákladov /odvody do sociálnej a zdravotných poisťovní/ a prenájom priestorov za 1-12/2016, ďalej za služby audítora , vedenie hipoterapie, upgrade programov, služby audítora.

Náklady za rok 2016:

Spotreba materiálu - VUC náplne	163,20
Spotreba materiálu - kancelársky materiál	168,77
Spotreba materiálu - drogistický materiál	116,93
Spotreba materiálu - terapie – varenie	178,00
Spotreba materiálu - terapie – ostatné	181,32
Spotreba materiálu do 1700 EUR	240,36
Spotreba materiálu – ostatné	538,44
materiál spolu	3 011,38
 prenájom MP a SVR	 14 160,00
Audit	1 760,00
Účtovníctvo	2 521,70
VUB	7,56
SLSP	1 204,60
telekomunikačné poplatky	689,42
doména poštovné	72,89
ostatné	919,13
služby spolu	21 335,30

Mzdové náklady	46 022,67
ZP a SP - pracovný pomer	17 565,69
Zákonné sociálne náklady	195,05
osobné náklady spolu	63 588,36

Opis majetku občianskeho združenia

Občianske združenie eviduje v účtovníctve hrnčiarstu pec v obstarávacej cene 2 166 EUR, k 31.12.2016 plne odpísanú.

Záväzky občianskeho združenia

Záväzky občianskeho združenia boli k 31.12.2016 voči dodávateľom v hodnote 1 667,24 EUR, voči zamestnancom v hodnote 1 106,35 EUR, voči poistovniám 5 083,37 EUR a zbytok 563,15 EUR predstavoval záväzok z dane zo závislej činnosti pôžičky predstavovali 5 052,87. Spolu záväzky občianskeho združenia k 31.12.2016 predstavovali hodnotu 14 828,03 EUR.

V Bratislave dňa 19.6.2017

PhDr.Katarína Minichová

Štatutárny zástupca OZ Krídla

ZDROUŽENIE PRÍBUZNÝCH, PRIATEĽOV
A ĽUDÍ S PSYCHICKÝMI PORUCHAMI
KRÍDLA
MÝTNA 5, 811 07 BRATISLAVA
IČO: 318 10 136

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
Štatutárnemu orgánu a predsedovi združenia
Združenie príbuzných, priateľov a ľudí s psychickými poruchami Krídla

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Združenia príbuzných, priateľov a ľudí s psychickými poruchami Krídla (ďalej len „Združenie“), ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2016, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie Združenia k 31. decembru 2016 a výsledku jeho hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od Združenia sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti Združenia nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opisanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle Združenie zlikvidovať alebo ukončiť jeho činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak

by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivo alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre nás názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol Združenia.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť Združenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať nás názor. Naše závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že Združenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Nás vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa Združenia obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonalých počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2016 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú sme obdržali pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Bratislava, 27. jún 2017

AT Partners Audit s.r.o.
Licencia UDVA č. 397
Stromová 54
831 01 Bratislava

Ing. Eva Šurániová, CA
Zodpovedný audítorka
Licencia UDVA č. 1153

ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

neziskovej účtovnej jednotky
v sústave podvojného účtovníctva

zostavená k 31.12.2016

Číselné údaje sa zaznamenávajú vpravo, ostatné údaje sa píšu zľava. Nevyplňené rôdky sa ponechávajú prázdne.
 Údaje sa vypĺňajú paličkovým písmom (podľa tohto vzoru), písacím strojom alebo tlačiarňou, a to čierrou alebo ľamavomodrou farbou.

A Ä B Č D É F G H Í J K L M N O P Q R Š T Ú V X Y Ž 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Daňové identifikačné číslo	Účtovná závierka	Mesiac	Rok
2 0 2 2 0 0 3 2 3 6	X riadna	X zostavená	od 1 2 0 1 6
IČO	mimoriadna	schválená	do 1 2 2 0 1 6
3 1 8 1 0 1 3 6			
SID SK NACE		Bezprostredne predchádzajúce obdobie	od 1 2 0 1 5
9 9 . 0 0 . 0	(vyznači sa x)		do 1 2 2 0 1 5

Priložené súčasti účtovnej závierky

 Súvaha (Úč NUJ 1-01) Poznámky (Úč NUJ 3-01) Výkaz ziskov a strát (Úč NUJ 2-01)

(vyznači sa x)

Obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky

Z d r u ž e n i e p r í b u z n ý c h , p r i a t e l o v a ľ u d í s p s y c h i c k ý m i p o r u c h a m i K R Í D L A

Sídlo účtovnej jednotky

Ulica

Číslo

MÝTNA

5

PSČ

Obec

8 1 1 0 7 BRATISLAVA

Číslo telefónu

Číslo faxu

0 2 / 5 4 4 1 0 1 5 8 0 /

E-mailová adresa

Zoslavená dňa:	Podpisový záznam osoby zodpovednej za vedenie účtovníctva:	Podpisový záznam osoby zodpovednej za zostavanie účtovnej závierky:	Podpisový záznam štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu účtovnej jednotky:
1 6 . 0 6 . 2 0 1 7			

Záznamy daňového úradu

Miesto pre evidenčné číslo

Odtlačok prezentačnej pečiatky daňového úradu

Strana aktív	č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
		Brutto	Korekcia	Netto	
a	b	1	2	3	4
A. NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU	r. 002 + r. 009 + r. 021	001	2166,00	2166,00	0,00
1. Dlhodobý nehmotný majetok	r. 003 až r. 008	002			
Nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti 012-(072+091AÚ)		003			
Softvér	013 - (073+091AÚ)	004			
Oceniteľné práva	014 - (074 + 091AÚ)	005			
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (018+ 019)-(078 + 079 + 091 AÚ)		006			
Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku	(041-093)	007			
Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok (051-095AÚ)		008			
2. Dlhodobý hmotný majetok	r. 010 až r. 020	009	2166,00	2166,00	0,00
Pozemky	(031)	010		x	
Umelecké diela a zbierky	(032)	011		x	
Stavby	021 - (081 + 092AÚ)	012			
Samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí 022 - (082 + 092AÚ)		013	2166,00	2166,00	0,00
Dopravné prostriedky	023 - (083 + 092AÚ)	014			
Pestovateľské celky trvalých porastov	025 - (085 + 092AÚ)	015			
Základné stádo a ľažné zvieratá	026 - (086 + 092AÚ)	016			
Drobny dlhodobý hmotný majetok	028 - (088 + 092AÚ)	017			
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	029 - (089 +092AÚ)	018			
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku	(042 - 094)	019			
Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok (052 - 095AÚ)		020			
3. Dlhodobý finančný majetok	r. 022 až r. 028	021			
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach v ovládanej osobe (061- 096 AÚ)		022			
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom (062 - 096 AÚ)		023			
Dlhové cenné papiere držané do splatnosti (065 - 096 AÚ)		024			
Pôžičky podnikom v skupine a ostatné pôžičky (066 + 067) - 096 AÚ		025			
Ostatný dlhodobý finančný majetok (069 - 096 AÚ)		026			
Obstaranie dlhodobého finančného majetku (043 - 096 AÚ)		027			
Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok (053 - 096 AÚ)		028			

Strana aktív	č.r.	Bežné účtovné obdobia			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia
		Brutto	Korekcia	Netto	
a	b	1	2	3	4
B. OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 030+ r. 037+ r. 042 + r. 051	029	8625,29		8625,29	4213,39
1. Zásoby r. 031 až r. 036	030				
Materiál (112 + 119) - 191	031				
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby (121+122)- (192+193)	032				
Výrobky (123 - 194)	033				
Zvieratá (124 - 195)	034				
Tovar (132 + 139) - 196	035				
Poskytnuté prevádzkové preddavky na zásoby (314 AÚ - 391 AÚ)	036				
2. Dlhodobé pohľadávky r. 038 až r. 041	037				50,00
Pohľadávky z obchodného styku (311 AÚ až 314 AÚ) - 391 AÚ	038				
Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391AÚ)	039				50,00
Pohľadávky voči účastníkom združení (358AÚ - 391AÚ)	040				
Iné pohľadávky (335 AÚ + 373 AÚ + 375 AÚ + 378AÚ) - 391AÚ	041				
3. Krátkodobé pohľadávky r. 043 až r. 050	042				
Pohľadávky z obchodného styku (311AÚ až 314 AÚ) - 391AÚ	043				
Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391 AÚ)	044				
Zúčtovanie so Sociálnou poistovňou a zdravotnými poistovňami (336)	045		x		
Daňové pohľadávky (341 až 345)	046		x		
Pohľadávky z dôvodu finančných vzťahov k štátному rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346+ 348)	047		x		
Pohľadávky voči účastníkom združení (358 AÚ - 391AÚ)	048				
Spojovací účet pri združení (396 - 391AÚ)	049				
Iné pohľadávky (335AÚ + 373AÚ + 375AÚ + 378AÚ) - 391AÚ	050				
4. Finančné účty r. 052 až r. 056	051	8625,29		8625,29	4163,39
Pokladnica (211 + 213)	052	4004,74	x	4004,74	1469,23
Bankové účty (221 AÚ + 261)	053	4620,55	x	4620,55	2694,16
Bankové účty s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok (221 AÚ)	054		x		
Krátkodobý finančný majetok (251+ 253 + 255 + 256 + 257) - 291AÚ	055				
Obstaranie krátkodobého finančného majetku (259 - 291AÚ)	056				
C. ČASOVÉ ROZLÍŠENIE SPOLU r. 058 a r. 059	057	7,62		7,62	61,09
1. Náklady budúcich období (381)	058	7,62		7,62	61,09
Príjmy budúcich období (385)	059				
MAJETOK SPOLU r. 001 + r. 029 + r. 057	060	10798,91	2166,00	8632,91	4274,48

Strana pasív	č.r.	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
a	b	5	6
A. VLASTNE ZDROJE KRYTIA MAJETKU SPOLU r. 062+ r. 068 + r. 072 + r. 073	061	-6195,12	76,72
1. Imanie a peňažné fondy r. 063 až r. 067	062		
Základné imanie (411)	063		
Peňažné fondy tvorené podľa osobitného predpisu (412)	064		
Fond reprodukcie (413)	065		
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (414)	066		
Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových účastí (415)	067		
2. Fondy tvorené zo zisku r. 069 až r. 071	068		
Rezervný fond (421)	069		
Fondy tvorené zo zisku (423)	070		
Ostatné fondy (427)	071		
3. Nevyšporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov (+; - 428)	072	76,72	6590,21
4. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie r. 060 - (r. 062 + r. 068 + r. 072 + r. 074 + r. 101)	073	-6271,84	-6513,49
B. CUDZIE ZDROJE SPOLU r. 075 + r. 079 + r. 087 + r. 097	074	14828,03	4197,76
1. Rezervy r. 076 až r. 078	075	1160,00	
Rezervy zákonné (451AÚ)	076		
Ostatné rezervy (459AÚ)	077		
Krátkodobé rezervy (323 + 451AÚ + 459AÚ)	078	1160,00	
2. Dlhodobé záväzky r. 080 až r. 086	079	195,05	
Záväzky zo sociálneho fondu (472)	080	195,05	
Vydané dlhopisy (473)	081		
Záväzky z nájmu (474 AÚ)	082		
Dlhodobé prijaté preddavky (475)	083		
Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476)	084		
Dlhodobé zmenky na úhradu (478)	085		
Ostatné dlhodobé záväzky (373 AÚ + 479 AÚ)	086		
3. Krátkodobé záväzky r. 088 až r. 096	087	13472,98	4197,76
Záväzky z obchodného styku (321 až 326) okrem 323	088	1667,24	1857,56
Záväzky voči zamestnancom (331+ 333)	089	1106,35	19,80
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotními poisťovňami (336)	090	5083,37	1498,62
Daňové záväzky (341 až 345)	091	563,15	821,78
Záväzky z dôvodu finančných vzťahov k štátному rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346+348)	092		
Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov (367)	093		
Záväzky voči účastníkom združení (368)	094		
Spojovací účet pri združení (396)	095		
Ostatné záväzky (379 + 373 AÚ + 474 AÚ + 479 AÚ)	096	5052,87	
4. Bankové výpomoci a pôžičky r. 098 až r. 100	097		
Dlhodobé bankové úvery (461AÚ)	098		
Bežné bankové úvery (231+ 232 + 461AÚ)	099		
Prijaté krátkodobé finančné výpomoci (241+ 249)	100		
C. ČASOVÉ ROZLÍŠENIE SPOLU r. 102 a r. 103	101		
1. Výdavky budúcich období (383)	102		
Výnosy budúcich období (384)	103		
VLASTNÉ ZDROJE A CUDZIE ZDROJE SPOLU r.061+ r.074 + r.101	104	8632,91	4274,48

Číslo účtu	Náklady	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia
			Hlavná nezaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
501	Spotreba materiálu	01	2498,09	513,29	3011,38	3351,08
502	Spotreba energie	02				
504	Predaný tovar	03				
511	Opravy a udržiavanie	04				
512	Cestovné	05	57,18		57,18	
513	Náklady na reprezentáciu	06	201,26		201,26	572,79
518	Ostatné služby	07	21076,86		21076,86	19741,28
521	Mzdové náklady	08	46022,67		46022,67	55523,22
524	Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	09	17565,69		17565,69	14735,65
525	Ostatné sociálne poistenie	10				
527	Zákonné sociálne náklady	11	195,05		195,05	
528	Ostatné sociálne náklady	12				
531	Daň z motorových vozidiel	13				
532	Daň z nehnuteľnosti	14				
538	Ostatné dane a poplatky	15	6,00		6,00	
541	Zmluvné pokuty a penále	16				
542	Ostatné pokuty a penále	17	222,63		222,63	19,52
543	Odpisanie pohľadávky	18				
544	Úroky	19				
545	Kurzové straty	20				
546	Dary	21	24,98		24,98	
547	Osobitné náklady	22				
548	Manká a škody	23				
549	Iné ostatné náklady	24	396,56		396,56	243,10
551	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	25				237,00
552	Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	26				
553	Predané cenné papiere	27				
554	Predaný materiál	28				
555	Náklady na krátkodobý finančný majetok	29				
556	Tvorba fondov	30				
557	Náklady na precenenie cenných papierov	31				
558	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek	32				
561	Poskytnuté príspevky organizačným zložkám	33				
562	Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	34				
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	35				
565	Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane	36				
567	Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	37				
Účtová trieda 5 spolu		r. 01 až r. 37	38	88266,97	513,29	88780,26
						94423,64

Číslo účtu	Výnosy	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobia
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
601	Tržby za vlastné výrobky	39		672,00	672,00	767,55
602	Tržby z predaja služieb	40				
604	Tržby za predaný tovar	41				
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby	42				
612	Zmena stavu zásob polotovarov	43				
613	Zmena stavu zásob výrobkov	44				
614	Zmena stavu zásob zvierat	45				
621	Aktivácia materiálu a tovaru	46				
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	47				
623	Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku	48				
624	Aktivácia dlhodobého hmotného majetku	49				
641	Zmluvné pokuty a penále	50				
642	Ostatné pokuty a penále	51				
643	Platby za odpísané pohľadávky	52				
644	Úroky	53	0,21		0,21	1,08
645	Kurzové zisky	54				
646	Prijaté dary	55				
647	Osobitné výnosy	56	3301,00	1800,00	5101,00	1800,00
648	Zákonné poplatky	57				
649	Iné ostatné výnosy	58				
651	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	59				
652	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	60				
653	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	61				
654	Tržby z predaja materiálu	62				
655	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	63				
656	Výnosy z použitia fondu	64				
657	Výnosy z precenenia cenných papierov	65				
658	Výnosy z nájmu majetku	66				
661	Prijaté príspevky od organizačných zložiek	67				
662	Prijaté príspevky od iných organizácií	68	3126,00		3126,00	2439,84
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb	69	500,00		500,00	1832,59
664	Prijaté členské príspevky	70				
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane	71	2618,13		2618,13	2714,38
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok	72				
691	Dotácie	73	70922,02		70922,02	78362,24
Účtová trieda 6 spolu r. 39 až r. 73		74	80467,36	2472,00	82939,36	87917,68
Výsledok hospodárenia pred zdanením r. 74 - r. 38		75	-7799,61	1958,71	-5840,90	-6505,96
591	Daň z príjmov	76	430,94		430,94	7,53
595	Dodatočné odvody dane z príjmov	77				
Výsledok hospodárenia po zdanení (r. 75 - (r. 76 + r. 77)) (+/-)		78	-8230,55	1958,71	-6271,84	-6513,49

Poznámky (Úč NUJ 3_01)

IČO

3 | 1 | 8 | 1 | 0 | 1 | 3 | 6

DIČ

2 | 0 | 2 | 2 | 0 | 0 | 3 | 2 | 3 | 6

POZNÁMKY K ÚČTOVNEJ ZÁVIERKE ZOSTAVENEJ K 31. DECEMBERU 2016**A. VŠEOBECNÉ ÚDAJE****1. Názov a sídlo občianskeho združenia:**

Názov: Združenie príbuzných, priateľov a ľudí s psychickými poruchami Krídla
 Sídlo: Mýtna 5, 811 07 Bratislava
 IČO: 31 810 136

3. Dátum založenia: 28.2.2002**4. Dátum zápisu: 28.2.2002****5. Opis činnosti, na účel ktorej bolo združenie zriadené a druh vykonávanej činnosti**

- Dbať o dodržiavanie ľudských práv psychicky chorých osôb, presadzovať ich požiadavky a potreby rovnako ako aj požiadavky a potreby rodinných príbuzných a priateľov.
- Vyuvíjať aktivity smerujúce k zlepšeniu životnej situácie ľudí trpiacich psychickými chorobami a ich rodinných príslušníkov.
- Vyuvíjať aktivity vedúce k reintegrácii psychicky chorých osôb a ich rodinných príslušníkov do spoločnosti.
- Systematicky sa snažiť o destigmatizáciu psychicky chorých osôb a ich rodinných príslušníkov a taktiež o zmenu stereotypu postojov voči psychicky chorým osobám a ich príbuzným.
- Vyuvíjať aktivity smerujúce k zrovнопrávneniu postavenia osôb trpiacich psychickými problémami s osobami trpiacimi somatickými chorobami.
- Organizovať svojpomocné skupiny, poradenskú činnosť a iné formy svojpomoci zamerané pre rodinných príbuzných a priateľov psychicky chorých osôb.
- V súlade s uvedenými cieľmi organizovať semináre, prednášky, workshopy, konferencie a podobné aktivity.
- Kooperovať s inými štátnymi a neštátnymi organizáciami, združeniami a združeniami u nás aj v zahraničí.
- Aktívne sa podieľať na vytváraní a rozvíjaní podpornej siete združení podobného zamerania s regionálnou štruktúrou.

6. Orgány združenia**Štatutárny orgán:**

predseda VZ MUDr. Eva Janíková

štatutárny zástupca PhDr. Katarína Minichová

B. INFORMÁCIE O ÚČTOVNÝCH ZÁSADÁCH A ÚČTOVNÝCH METÓDACH**1. Východiská pre zostavenie účtovnej závierky**

Účtovná závierka bola zostavená za predpokladu nepretržitého trvania združenia (going concern).
 Účtovné metódy a všeobecné účtovné zásady boli účtovnou jednotkou konzistentne aplikované.

Účtovná závierka je zostavená v eurocentoch.

1. Počet zamestnancov

	2016	2015
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	25	12
Stav zamestnancov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, z toho:	26	39
počet vedúcich zamestnancov	2	2

2. Spôsob oceniaja jednotlivých zložiek majetku a záväzkov**a) Dlhodobý hmotný majetok obstaraný kúpou**

Dlhodobý hmotný majetok obstaraný kúpou sa oceňuje obstarávacou cenou, ktorá zahrňa cenu obstarania a náklady súvisiace s obstaraním (clo, prepravu, montáž, poistné a pod.).

Odpisy dlhodobého hmotného majetku sú stanovené vychádzajúc z predpokladanej doby jeho používania a predpokladaného priebehu jeho opotrebovania. Odpisovať sa začína v mesiaci, v ktorom bol dlhodobý majetok uvedený do používania.

Náklady na rozšírenie, modernizáciu a rekonštrukciu, vedúce k zvýšeniu výkonnosti, kapacity alebo účinnosti v úhrnej hodnote viac ako 1 700 EUR pri jednotlivom majetku za bežné účtovné obdobie, zvyšujú obstarávaciu cenu dlhodobého hmotného majetku. Drobný dlhodobý hmotný majetok, ktorého obstarávacia cena (resp. vlastné náklady) je 1 700 EUR a nižšia, sa nezaraďuje do dlhodobého hmotného majetku, účtuje sa o ňom ako o zásobách (§13 ods. 7 Postupov). Pozemky sa neodpisujú.

Predpokladaná doba používania, metóda odpisovania a odpisová sadzba sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Druh majetku	Predpokladaná doba používania v rokoch	Metóda odpisovania	Sadzba ročného odpisu
Hrnčiarska pec	3	rovnomerné %	33,33

b) Pohľadávky

Pohľadávky pri ich vzniku sa oceňujú ich menovitou hodnotou, postúpené pohľadávky a pohľadávky nadobudnuté vkladom do základného imania sa oceňujú obstarávacou cenou, vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním. Toto ocenenie sa znižuje o pochybné a nevymožiteľné pohľadávky.

c) Krátkodobý finančný majetok

Peňažné prostriedky a ceniny sa oceňujú ich menovitou hodnotu.

d) Časové rozlíšenie na strane aktív súvahy

Združenie účtuje na účtoch časového rozlíšenia v súlade so zásadou o účtovaní nákladov a výnosov do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia.

Poznámky (Úč NUJ 3_01)

IČO

3 | 1 | 8 | 1 | 0 | 1 | 3 | 6

DIČ

2 | 0 | 2 | 2 | 0 | 0 | 3 | 2 | 3 | 6

e) Záväzky

Záväzky (vrátane rezerv, pôžičiek a úverov) sú ocené v ich menovitej hodnote. Ak sa pri inventarizácii záväzkov zistí, že suma záväzkov je iná ako ich výška v účtovníctve, uvedú sa záväzky v účtovníctve aj v účtovnom závierke v tomto zistenom ocenení.

C INFORMÁCIE, KTORÉ DOPĺŇAJÚ A VYSVETĽUJÚ ÚDAJE V SÚVAHE**1. Dlhodobý hmotný majetok**

Prehľad dlhodobého majetku je uvedený v tabuľke č.1. a 2 .

Dlhodobý hmotný majetok	Bežné účtovné obdobie				
	Stavby	Samostatné hnuteľné veci a súbory vecí	Obstarávaný DHM	Poskytnuté preddavky na DHM	Spolu
Prvotné ocenenie					
Stav na začiatku účtovného obdobia	-	2 166,00	-	-	2 166,00
Prírastky	-	-	-	-	-
Úbytky	-	-	-	-	-
Presuny	-	-	-	-	-
Stav na konci účtovného obdobia	-	2 166,00	-	-	2 166,00
Oprávky					
Stav na začiatku účtovného obdobia	-	2 166,00	-	-	2 166,00
Prírastky	-	-	-	-	-
Úbytky	-	-	-	-	-
Stav na konci účtovného obdobia	-	2 166,00	-	-	2 166,00
Opravné položky					
Stav na začiatku účtovného obdobia	-	-	-	-	-
Úbytky	-	-	-	-	-
Stav na konci účtovného obdobia	-	-	-	-	-
Zostatková hodnota					
Stav na začiatku účtovného obdobia	-	-	-	-	-
Stav na konci účtovného obdobia	-	-	-	-	-

Združenie nemá dlhodobý majetok poistený.

Poznámky (Úč NUJ 3_01)

IČO

3 1 8 1 0 1 3 6

DIČ

2 0 2 2 0 0 3 2 3 6

Dlhodobý hmotný majetok	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie				
	Stavby	Samostatné hnuteľné veci a súbory vecí	Obstarávaný DHM	Poskytnuté preddavky na DHM	Spolu
Prvotné ocenenie					
Stav na začiatku účtovného obdobia	-	2 166,00	-	-	2 166,00
Prírastky	-	-	-	-	-
Úbytky	-	-	-	-	-
Presuny	-	-	-	-	-
Stav na konci účtovného obdobia	-	2 166,00	-	-	2 166,00
Oprávky					
Stav na začiatku účtovného obdobia	-	1 929,00	-	-	1 929,00
Prírastky	-	237,00	-	-	237,00
Úbytky	-	-	-	-	-
Stav na konci účtovného obdobia	-	2 166,00	-	-	2 166,00
Opravné položky					
Stav na začiatku účtovného obdobia	-	-	-	-	-
Prírastky	-	-	-	-	-
Stav na konci účtovného obdobia	-	-	-	-	-
Zostatková hodnota					
Stav na začiatku účtovného obdobia	-	237,00	-	-	237,00
Stav na konci účtovného obdobia	-	-	-	-	-

Záložné právo a obmedzené právo k dlhodobému hmotnému majetku

Združenie nemá vo svojej evidencii hmotný majetok, ku ktorému je zriadené záložné právo.

Opravné položky k dlhodobému hmotnému majetku

Združenie nemá vo svojej evidencii hmotný majetok, ku ktorému tvorilo opravné položky.

Prenajatý dlhodobý hmotný majetok vykazovaný ako vlastný majetok

Združenie nemá vo svojej evidencii prenajatý majetok, ktorý výkazuje ako vlastný.

2. Pohľadávky**a) Opravné položky k pohľadávkam**

Združenie netvorilo v bežnom ani predchádzajúcim účtovnom období opravné položky k pohľadávkam.

b) Veková štruktúra pohľadávok

	Bežné účtovné obdobie	Bežné účtovné obdobie
Pohľadávky v lehote splatnosti	-	-
Pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka	-	-
Krátkodobé pohľadávky spolu	-	-
Pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti jeden až päť rokov	-	50,00
Pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti dĺhšou ako päť rokov	-	-
Dlhodobé pohľadávky spolu	-	50,00

Poznámky (Úč NUJ 3_01)

IČO

3 | 1 | 8 | 1 | 0 | 1 | 3 | 6

DIČ

2 | 0 | 2 | 2 | 0 | 0 | 3 | 2 | 3 | 6

c) Pohľadávky zabezpečené záložným právom alebo inou formou zabezpečenia

Združenie nemá pohľadávky zabezpečené záložným právom alebo inou formou zabezpečenia.

d) Odložená daňová pohľadávka

Združenie neúčtovalo o odloženej daňovej pohľadávke.

3. Finančné účty

Ako finančné účty sú vykázané peniaze v pokladnici a účty v bankách. Účtami v banke môže združenie voľne disponovať.

Prehľad jednotlivých položiek finančných účtov je uvedený v tabuľke:

	Bežné obdolie	Bezprostredne predchádzajúce obdolie
Pokladnica, ceniny	4 004,74	1 469,23
Bežné bankové účty	4 620,55	2 694,16
Peniaze na ceste	-	-
Spolu	8 625,29	4 163,39

4. Časové rozlíšenie na strane aktív

	Bežné účtovné obdolie	Bežné účtovné obdolie
Náklady budúcich období dlhodobé, z toho iné	-	-
Náklady budúcich období krátkodobé, z toho doména poistenie	7,62	61,09
Príjmy budúcich období dlhodobé, z toho iné	-	-
Príjmy budúcich období krátkodobé, z toho iné	-	-

Poznámky (Úč NUJ 3_01)

IČO

3 | 1 | 8 | 1 | 0 | 1 | 3 | 6

DIČ

2 | 0 | 2 | 2 | 0 | 0 | 3 | 2 | 3 | 6

5. Záväzky

	31. 12. 2016 EUR	31. 12. 2015 EUR
Záväzky po lehote splatnosti	1 667,00	4 197,76
Záväzky so zostatkou doby splatnosti do 1 roka	11 805,98	-
Spolu krátkodobé záväzky z obchodného styku	13 472,98	4 197,76
 Záväzky so zostatkou doby splatnosti 1 až 5 rokov	195,05	-
Záväzky so zostatkou doby splatnosti dlhšou ako 5 rokov	-	-
Spolu dlhodobé záväzky	195,05	-
 Záväzky spolu	13 668,03	4 197,76

6. Rezervy

Druh rezervy	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Tvorba rezerv	Použitie rezerv	Zrušenie alebo zníženie rezerv	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Rezervy na nevyčerpané dovolenky	-	-	-	-	-
Rezervy na poistné k nevyčerpaným dovolenkám	-	-	-	-	-
Zákonné rezervy spolu	-	-	-	-	-
Rezerva na audit	-	800,00	-	-	800,00
Rezerva na učtovníctvo	-	360,00	-	-	360,00
Ostatné rezervy spolu	-	1 160,00	-	-	1 160,00
Rezervy spolu	-	1 160,00	-	-	1 160,00

V predchádzajúcom období združenie rezervy netvorilo.

7. Bankové úvery, pôžičky a krátkodobé finančné výpomoci

Združenie nemá záväzky voči banke z dôvodu čerpania úveru ani iné pôžičky alebo krátkodobé výpomoci.

8. Sociálny fond

Sociálny fond	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
Stav k prvému dňu účtovného obdobia	-	-
Tvorba na ťachu nákladov	195,05	-
Tvorba zo zisku	-	-
Čerpanie	-	-
Stav k poslednému dňu účtovného obdobia	195,05	-

Poznámky (Úč NUJ 3_01)

IČO

3 | 1 | 8 | 1 | 0 | 1 | 3 | 6

DIČ

2 | 0 | 2 | 2 | 0 | 0 | 3 | 2 | 3 | 6

f) INFORMÁCIE, KTORÉ DOPLŇUJÚ A VYSVETĽUJÚ ÚDAJE VO VÝKAZE ZISKOV A STRÁT**1. Tržby za vlastné výkony a tovar**

Tržba	Bežné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce obdobie
výrobky	672,00	767,55
služby	-	-
SPOLU:	672,00	767,55

Tržby za výrobky sú tržby na vianočných trhoch, kde klienti združenia predávajú svoje keramické, papierové a textilné práce z terapií.

2. Prijaté dary, osobitné výnosy, zákonné poplatky a iné ostatné výnosy

Druh výnosu	Bežné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce obdobie
Prijaté dary	-	-
Prijaté príspevky od iných organizácií	3 126,00	2 439,84
Prijaté príspevky od fyzických osôb	500,00	1 832,59
Prijaté príspevky z verejných zbierok	-	-
SPOLU:	3 626,00	4 272,43

Združenie nevykazuje žiadne príjmy zo zákonných poplatkov.

3. Prijaté dotácie a granty

Druh výnosu	Bežné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce obdobie
Dotácie	70 922,02	78 362,24
SPOLU:	70 922,02	78 362,24

Združenie dostalo dotáciu od poskytovateľa „Bratislavský samosprávny kraj“ na svoju prevádzku na rok 2016 v sume 74 287,39 EUR a zároveň vrátilo poskytovateľovi nepoužitú dotáciu za rok 2015 v sume 3 365,37 EUR.

4. Použitie podielu zaplatenej dane

Druh výnosu	Bežné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce obdobie
Príspevky z podielu zaplatenej dane	2 618,13	2 714,38
SPOLU:	2 618,13	2 714,38

Združenie Krídla použilo v roku 2016 všetky prijaté príspevky v sume 2 618,13 EUR z podielu zaplatenej dane na krytie prevádzkových nákladov denného stacionára klientov.

Poznámky (Úč NUJ 3_01)

IČO

3 | 1 | 8 | 1 | 0 | 1 | 3 | 6

DIČ

2 | 0 | 2 | 2 | 0 | 0 | 3 | 2 | 3 | 6

5. Významné položky nákladov**Spotreba materiálu**

Spotreba materiálu - VUC náplne	163,20
Spotreba materiálu - kancelársky materiál	168,77
Spotreba materiálu - drogistický materiál	116,93
Spotreba materiálu - káva, čaj	176,36
Spotreba materiálu - terapie - varenie	178,00
Spotreba materiálu - terapie - ostatné	181,32
Spotreba materiálu do 1700 EUR	240,36
Materiál kúpený za grant nadácie SLSP	362,08
Materiál kúpený za grant nadácie VUB	1 424,36

Ostatné služby

Ostatné služby - VUC telekomunikačné poplatky	689,42
telekomunikačné poplatky, domena, poštovné	72,89
terapie	318,00
prenájom MP a SVR	14 160,00
Audit	1 760,00
Účtovníctvo	2 521,70
Ostatné služby	255,00
Služby nakúpené za grant nadácie SLSP	7,56
Služby nakúpené za grant nadácie VUB	1 204,60
Ostatné	87,69

Mzdové náklady

Mzdové náklady prac. pomer/FPP/VUC	32 507,67
Mzdové náklady dohody/FPO/VUC	13 515,00
ZP a SP - pracovný pomer	17 565,69

6. Finančné náklady

Združenie neeviduje a neevidovalo pohľadávky a záväzky v cudzej mene a teda neúčtovalo o kurzových rozdieloch

Bankové poplatky združenia boli v roku 2016 sú vo výške 337,78 EUR.

7. Náklady vynaložené v súvislosti s auditom účtovnej závierky

Združenie v roku 2016 účtovalo o nákladoch vynaložených na audit účtovnej závierky k 31.12.2015 v sume 960,00 EUR.

Poznámky (Úč NUJ 3_01)

IČO

3 | 1 | 8 | 1 | 0 | 1 | 3 | 6

DIČ

2 | 0 | 2 | 2 | 0 | 0 | 3 | 2 | 3 | 6

g) OPIS ÚDAJOV NA PODSÚVAHOVÝCH ÚČTOCH

Združenie k 31.12.2016 neviduje v nájme hnuteľný majetok formou operatívneho nájmu.

Združenie v účtovnom období od 1.1.2016 do 31.12.2016 neprenajímalo majetok iným účtovným jednotkám, alebo tretím osobám.

Združenie k 31.12.2016 neviduje žiadne položky na podsúvahových účtoch.

h) ĎALŠIE INFORMÁCIE

Združenie k 31.12.2016 neviduje podmienené záväzky.

Združenie k 31.12.2016 neviduje ostatné finančné povinnosti, ktoré sa nesledujú v bežnom účtovníctve a neuvádzajú v súvahе.

Združenie k 31.12.2016 neviduje položky podmieneného majetku.

9. Vlastné imanie

Združenie nemá povinnosť tvoriť základné imanie. Vlastné imanie za bežné účtovné obdobie tvorí nevysporiadaný výsledok minulých období v sume 76,72 Eur a výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia vo výške -5 840,90 EUR pred zdanením a -6 271,84 Eur po zdanení.

Vlastné imanie za predchádzajúce účtovné obdobie tvorí výsledok hospodárenia za predchádzajúce účtovné obdobie vo výške -6 513,49 EUR.

10. Informácie o rozdelení zisku alebo vysporiadani účtovnej straty za rok 2015

	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
Účtovný zisk	-6 513,49
Prevod do nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov	-6 513,49

11. Zmeny vykonané po dni účtovnej závierky

Po dni účtovnej závierky združenia nenastali žiadne skutočnosti, ktoré by mali vplyv na účtovnú závierku k 31.12.2016.